

Poštnina plačana
v gotovini

Naročnina za
celo leto 12 Din.
Posamezna števil.
1.50 Din, za ino-
zemstvo 2 Din.
Naroča se pri u-
pravi v Ljubljani,
poštni predal 290

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET
GLASILO STROKOVNE ORGANIZACIJE HIŠNIH POSLOV JUGOSLAVIJE

Izhaja začetkom
vsakega meseca

Štev. 11

V Ljubljani, 1. novembra 1933

Leto X

Po volitvah v Delavsko zbornico

Nedeljo, dne 22. oktobra, bo beležila proletarska zgodovina slovenskega dela naše države kot svetel dan zmage proletarske zavednosti in solidarnosti. Ta dan bo stal v zgodovini kot dan zmage marksistične miselnosti slovenskega delavstva.

Vse ustrahovanje kapitalističnih valptov in njihove zvijače in ukane, s katerimi so se trudili izdajalci proletarijata preprečiti svoboden izraz delavske volje, ni moglo preprečiti večine, katero je dobila rdeča lista delavske skupine, katero so vložile svobodne strokovne organizacije, združene v Strokovni komisiji za Slovenijo.

Razume se, da bi bila dobila rdeča lista še mnogo več glasov.

Ne samo moški volilci so se izkazali zavedne in dosledne, marveč tudi prav mnoge ženske delavke in služkinje so ob teh volitvah dokazale svojo razredno zrelost ter volile tako kakor to terja solidarnost vseh izkoriščanih, namreč rdeče.

Pravo zadoščenje je bilo gledati, kako ponosno in samozavestno so se starejše delavke kakor tudi mlajša dekleta posluževale svoje volilne pravice.

Užitek je bilo zlasti, poslušati navdušeno pripovedovanje mladih služkinj, koliko prijateljic in znank so pridobile za rdečo listo. Saj spadamo vsi oni, ki si sami služimo svoj kruh, skupaj, »skup moramo držati«, tako so govorile ter z zadoščenjem in burnim veseljem sprejemale vest o zmagi rdeče liste.

Nekoliko drugače so se izkazali oni in one, ki se sicer kaj radi ponasajo z boljšo naobrazbo in večjo inteligenco, to so privatni nameščenci in nameščenske, ki so imeli lastno listo.

Prav mnogi od teh še vedno mislijo, da so nekaj boljšega od ročnega delavstva, vključno temu, da tudi oni bedno životarijo in še to večinoma na račun svojcev, ročnih delavcev. Zlasti frajlice so radi njihove neumestne domišljavosti pomilovanja potrebne, dasi nevredne. Bodo pač

morale še kruteje čutiti kapitalistični bič, preden se bodo spametovale.

Zato pa zaslužijo tem večje priznanje oni nameščenci in nameščenske, ki so ostali zvesti sebi in celokupnemu proletarijatu.

Štetje naših vrst nas je navdalo z zadoščenjem in novim pogumom. Pokazali smo, da smo še tu, da marksizem še živi v kljub vsem »mizerere in liberam«, katere so mu peli grobarji in pogrebci današnjega človeštva.

Končni izid volitev v Delavsko zbornico

Značilno in splošno komentirano ter kakopak tudi pravilno razumljeno je dejstvo, da so prve dni po volitvah v Delavsko zbornico vsi meščanski listi tako previdno molčali o pridobitvah delavstvu nasprotnih list.

To sicer ne bi prav nič osupnilo, ako ne bi bilo ob priliki občinskih volitev toliko naglega hvalisanja o zmagah in ako bi se ne bilo že v nedeljo na dan občinskih volitev samih vsakih par uric oznanjalo rezultate niti končanih volitev celo po radiju.

Od četrтка 26. oktobra dalje si-

Da, še so strnjene naše vrste, zato hočemo korakati složno dalje in krepiti naše strokovne organizacije, ustanavljati nove, kjer jih še ni ter zbirati sredstva za **lasten delavski dnevnik**, da ne bomo še nadalje podpirali časopisja, ki z lažmi blati nas in naše žulje, ki kliče na pomoč proti nam naše izkoriščevalce.

Sodružce! Zbirajte tiskovni sklad za »Delavsko Politiko«, ki mora postati v najkrajšem času dnevnik, ki nas bo poučeval in branil naše delavske interese.

cer čitamo v listih poročila o številu dobljenih glasov in delegatov posameznih list, toda to tako zmedeno, da iz tega ni mogoče posneti pravega rezultata volitev.

V informacijo in zadoščenje rdečih volilk ter čitateljic »Ženskega lista«, priobčujemo rezultat volitev, ki ga je sestavil volilni odbor Strokovne komisije za Slovenijo in ki je pravi in za nas merodajen in razveseljiv v kljub vsemu:

Volilne	Volilni upravičenci							
	splošna (del.) skupina				nameščenska (urad.) skupina			
	rdeči	modri	beli	rdeči	modri	beli	zeleni	nevoljni
Apače, redno	4	22	—	2	3	—	—	—
Bled, redno	16	87	12	1	14	1	9	—
Bohinjska Bistrica, redno	2	11	22	—	4	2	8	1
Brežice, redno	25	35	39	4	33	7	2	6
Breg (»Petovica«) p. Ptuj, obr.	112	53	3	2	11	—	1	2
Celje, Cinkarna, obratno	236	43	16	3	15	2	—	—
Celje I., redno	238	50	125	59	32	30	5	4
Celje II., redno	276	48	98	49	76	27	3	4
Celje III., redno	173	43	65	94	28	25	2	25
Celje, Westen, obratno	562	13	71	20	20	2	1	—
Cerknica, redno	46	19	5	1	4	1	7	1
Črna, redno	38	15	7	3	11	1	2	1
Črnomelj, redno	32	142	29	1	18	3	3	6
Devica Marija v Polju, redno	63	28	30	—	2	2	1	1
Dobrovnik, redno	—	35	4	—	—	1	—	—
Domžale, redno	22	72	106	—	16	4	8	1
Dolnja Lendava, redno	74	30	12	6	10	5	—	—
Dolnja Lendava, obratno	63	18	2	1	10	1	—	—
Dravograd, redno	23	30	1	5	5	—	1	—
Duplica-Kamnik, obratno	78	9	55	2	2	—	1	2
Frani, redno	24	31	6	—	1	—	—	—
Gornja Radgona, redno	13	90	47	8	21	—	7	2
Grosuplje, redno	6	92	1	—	11	—	—	—
Gašče-Kranj, obratno	28	30	86	—	8	—	1	3
Goričane, obratno	33	15	91	2	7	1	1	5
Guštanj-Ravno, obratno	120	82	19	2	20	1	1	—

Volišče	Volilni upravičenci							
	splošna (del.) skupina			nameščenska (urad.) skupina			neve-	
	rdeči	modri	beli	rdeči	modri	beli	zeleni	ljavni
Guštanj, redno	11	14	8	2	2	2	1	2
Hrastnik, redno	28	35	6	10	9	3	5	1
Hrastnik, obratno volilo, redno, in silekijone	611	77	10	5	14	1	1	—
Hrastnik, premožovnik, obratno	368	95	28	4	38	1	2	—
Huda jama, obratno	14	161	98	—	20	—	5	—
Jesenice, obratno	661	172	284	9	118	16	16	7
Jesenice, redno	43	75	77	13	18	12	6	2
Javornik, obratno	374	125	76	—	—	—	—	7
Jarše-Domžale, obratno	17	81	76	1	17	—	—	4
Kamnik, redno	74	90	106	10	19	—	11	—
Kamnik, obratno	27	183	46	—	27	—	—	2
Kočevo, redno	63	94	49	—	35	—	7	—
Kočevo, obratno	93	205	280	2	16	—	2	7
Količevo-Domžale, obratno	23	125	32	—	7	—	1	3
Košaki pri Mariboru	30	13	—	—	4	—	—	—
Konjice, redno	13	84	65	—	18	11	6	—
Kranj I., redno	125	44	58	5	35	4	17	2
Kranj II., redno	190	47	98	10	52	10	15	12
Kranj-Inteks, obratno	143	37	74	—	10	—	—	2
Kranj-Jugobruna, obratno	285	63	123	2	32	3	—	18
Kranj-Jugočeška, obratno	391	101	171	5	41	—	1	10
Kranj-Semperit, obratno	155	55	1	1	9	—	—	—
Krmelj, obratno	45	88	36	—	15	—	—	4
Kropa, obratno	3	2	129	—	—	1	6	—
Krško, redno	2	136	12	1	23	2	1	—
Laško, redno	54	104	32	1	30	6	2	1
Leše, obratno	128	12	2	5	2	1	—	—
Liboje, obratno	188	106	7	1	11	2	2	1
Litija, obratno	106	207	177	—	11	—	2	—
Litija, redno	26	60	31	—	21	3	5	—
Ljubljana, elektr. c. ž., obratno	80	99	5	1	8	—	—	—
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna	27	3	132	—	—	12	10	1
Ljubljana, Kemična, Moste, obr.	85	9	48	2	3	3	2	—
Ljubljana, Piv. Union, obratno	117	15	4	1	26	—	1	2
Ljubljana, tobač. tov., obratno	353	76	269	2	16	5	—	7
Ljubljana, Strojne tov., obratno	141	39	10	4	13	—	1	1
Ljubljana, Saturnus, Moste, obr.	370	15	15	10	5	1	2	8
Ljubljana I., redno	81	77	61	22	22	3	6	1
Ljubljana II., redno	87	128	110	48	142	10	35	5
Ljubljana III., redno	45	87	146	2	7	26	22	1
Ljubljana IV. a, redno	78	145	99	29	88	7	11	3
Ljubljana IV. b, redno	97	82	80	9	20	8	52	6
Ljubljana IV. c, redno	54	55	71	14	74	2	8	2
Ljubljana V. a, redno	148	150	119	9	30	3	14	6
Ljubljana V. b, redno	137	101	152	12	59	3	16	7
Ljubljana VI. a, redno	136	109	88	27	127	23	25	6
Ljubljana VI. b, redno	75	108	76	29	169	24	49	1
Ljubljana VI. c, redno	151	90	98	43	84	21	106	6
Ljubljana VII., redno	37	52	75	2	8	—	—	1
Ljubljana VIII., redno	94	118	75	10	6	1	1	3
Ljubljana IX., redno	110	97	173	9	15	3	6	1
Ljubljana X., redno	72	60	51	4	7	1	7	1
Ljubljana XI., redno	98	77	76	3	20	3	5	1
Ljubljana XII., redno	58	153	22	12	100	4	8	5
Ljubljana XIII., redno	7	19	15	3	3	1	2	—
Ljubljana XIV., redno	124	41	76	7	11	3	7	2
Ljubljana XV., redno	79	75	32	2	10	—	2	—
Ljubljana XVI., redno	80	23	27	3	8	1	1	2
Ljutomer, redno	72	44	35	14	17	1	2	—
Logatec, redno	2	61	29	4	11	—	7	1
Marenberg, redno	56	27	8	2	6	—	—	3
Maribor, Braun, obratno	198	72	3	4	2	—	—	4
Maribor, Doctor in drug, obr.	314	135	13	2	21	1	—	27
Maribor, Hutter in dr., obratno	259	36	4	6	2	—	1	17
Maribor, Thoma Karel br., obr.	136	19	6	1	2	—	6	—
Maribor, Zelenka & Co.	131	102	8	—	6	—	—	8
Maribor I., redno	661	222	103	123	213	16	65	12
Maribor II., redno	46	31	17	5	12	1	2	1
Maribor III., redno	129	26	19	19	15	1	6	3
Maribor IV., redno	262	74	18	11	9	1	3	—
Maribor V., redno	19	17	10	2	—	1	3	—
Maribor VI., redno	64	19	5	1	2	—	—	3
Maribor VII., redno	102	117	2	12	9	—	—	13
Maribor VIII., redno	160	234	43	9	36	1	3	2
Mežica, obratno	442	84	24	4	56	2	1	4
Metlika, redno	—	50	5	—	9	—	5	—
Mokronog, redno	20	49	3	—	8	—	1	—
Mozirje, redno	4	24	158	—	2	6	1	1
Murska Sobota, redno	109	36	59	26	34	10	1	12
Muta, redno	78	3	2	4	2	1	1	1
Novo mesto, redno	124	79	133	23	35	4	11	3
Oploznica, redno	29	9	10	—	8	—	—	—
Ormož, redno	42	38	9	4	20	1	5	1
Planina pri Sevnici, redno	3	29	17	—	9	1	3	—

Občinske volitve.

Gospodarska kriza ima za posledico politično krizo.

Tudi pri nas se je politično življenje izpremenilo. Politične stranke, stoječe si nasproti v najbolj ljutem boju za vpliv na ljudstvo in za odločanje pri javni upravi, so morale prenehati in se umakniti enemu samemu interesu, ki se imenuje državni.

Vendar tudi to izpremenjeno politično življenje ne more zajezi krize, katera se nasprotno po vsem svetu še veča. Bliža se zima, revščina in beda pa je vsesplošna, najhujše pomanjkanje vlada med proletarijatom, pa tudi kmetje, obrtniki, mali trgovci, nameščenci in uradniki žive v vedno težjih razmerah. Ljudstvu je treba upanja in pomoči, da bo moglo še dalje prenašati svoje bridkosti.

Tako so bile razpisane občinske volitve in izdana parola, naj pridejo v občinsko upravo obče spoštovani ljudje, predvsem dobri gospodarji. V naših podeželskih občinah so se vršile 15. oktobra 1933. — Postavljene so bile četvere kandidatne liste: lista Jugoslovanske nacionalne stranke, lista opozicije, lista sporazuma med obema in socijalistična lista. Zmagala je prva in pridobila 296 občin, opozicija v 55 občinah, skupna lista v 16 občinah, v 5 občinah pa socijalisti. Volilcev je bilo le 68,5 odstotka.

Me žene pri tem nismo direktno prizadete, ker nismo volilke. Časi so taki, da se oblastnikom niti ni treba opravičevati, zakaj nam ne dajo volilne pravice, ker se me same ne potegujemo zanjo.

Vendar nas mora kljub vsemu zanimati vse javno dogajanje, zakaj v javnosti, v političnem življenju se odloča in meri usoda naša, naših otrok in mož. Proletarska žena se mora vedno zavedati, da je vse, kar se vrši v javnem življenju, v gospodarstvu, politiki in kulturi, boj med dvema razredoma, borba med delovnim ljudstvom in kapitalizmom. Toda ni dovolj le zanimanje, naša dolžnost je, da v tem boju tudi pomagamo, kjerkoli nam je mogoče, da bo čimprej zmagala pravica nad krivico, kultura nad barbarstvom, proletarijat nad kapitalizmom.

Ženo čaka v javnosti mnogo konkretnih nalog. Zlasti proletarka bi morala povsod zraven, za vse se usposobiti, povsod pomagati v skupen blagor delovnega ljudstva. Tako tudi pri občini. Občina je ona politična oblast, ki je najbolj sredi ljud-

Volišče	Volilni upravičenci							
	splošna (del.) skupina			nameštenska (urad.) skupina			neve-	
	rdeči	modri	beli	rdeči	modri	beli	zeleni	ljavni
Polzela, redno	18	4	7	1	1	—	4	—
Polzela, obratno	168	3	12	—	5	—	—	2
Preddvor, redno	43	21	42	—	3	—	1	—
Prevalje, redno	57	7	38	8	2	5	1	1
Ptuj, redno	273	125	38	13	64	5	4	6
Radeče, redno	55	71	70	9	22	2	4	1
Radenci, redno	35	78	13	1	6	—	1	4
Radovljica, redno	130	106	125	2	15	1	9	—
Rajhenburg, redno	2	19	6	1	2	—	2	—
Ribnica na Dolenjskem, redno	28	153	44	4	23	—	7	—
Ribnica na Pohorju, redno	100	15	3	2	1	1	—	—
Rogaška Slatina, redno	11	32	3	2	5	1	2	—
Rogaška Slatina, steklarna, obr.	161	6	1	1	3	—	—	—
Rogaška Slatina, zdravil., obr.	10	120	27	—	4	—	—	2
Ruše pri Mariboru, obratno	225	27	5	4	36	—	—	2
Ruše pri Mariboru, redno	65	18	2	1	12	—	1	1
Rogatec, redno	—	7	12	—	1	6	2	—
Sevnica, redno	44	50	44	8	24	16	—	2
Slovenska Bistrica, redno	94	99	9	2	22	1	—	2
Slovenjgradec, redno	102	88	67	1	34	—	5	—
Stari trg pri Raketu, redno	65	35	7	4	9	—	7	—
Senovo, obratno	53	60	—	—	10	—	2	—
Sladka gora, obratno	63	53	51	1	1	—	—	1
Šoštanj, obratno	288	—	6	9	—	3	1	1
Šoštanj, redno	28	57	5	7	14	3	—	—
Štore, redno	7	3	4	—	3	—	—	1
Štore, obratno	241	6	15	2	9	—	5	2
Sv. Jurij ob juž. žel., redno	19	27	14	2	13	2	3	1
Sv. Lenart v Slov. gor., redno	2	104	3	—	25	—	—	1
Sv. Lovrenc na Pohorju, redno	59	16	31	1	1	—	—	1
Št. Pavel pri Preboldu, obratno	141	98	24	4	16	—	—	2
Št. Pavel pri Preboldu, redno	2	5	—	2	6	—	—	—
Št. Vid nad Ljubljano, obratno	43	46	55	—	8	—	1	—
Št. Vid nad Ljubljano, redno	54	18	151	4	3	9	23	2
Škofja-Loka, redno	29	102	258	2	24	4	14	—
Šmarje pri Jelšah, redno	7	21	13	—	10	3	1	—
Št. Ilj v Slov. gor., redno	15	13	40	—	3	3	2	5
Tezno pri Mariboru, obratno	87	12	2	1	1	4	1	9
Trbovlje, cementarna, obratno	103	266	43	1	55	1	5	2
Trbovlje I., obratno	134	302	31	—	17	1	3	5
Trbovlje II., obratno	158	424	32	—	16	—	2	2
Trbovlje III., obratno	115	421	23	—	27	—	—	1
Trbovlje, redno	38	93	8	6	19	—	2	—
Toplice, redno	48	13	31	2	9	3	2	—
Trebnje, redno	10	35	12	—	—	—	2	—
Tržič (Gorenj.), redno	202	103	245	2	17	9	4	6
Tržič, Glanzmann, obratno	306	79	514	8	19	3	4	47
Tržič, »Peko«, tov. čevljev, obr.	39	26	180	1	10	15	—	4
Velenje, drž. rudnik, obratno	118	127	18	—	3	—	—	2
Velenje, redno	7	12	29	1	1	—	1	—
Vel. Lašče, redno	5	10	12	—	3	3	4	—
Višnja gora, redno	7	23	4	—	4	—	2	—
Vojnik, redno	9	11	12	1	1	1	—	—
Vrhnika, redno	89	48	68	1	18	9	3	3
Vevče, obratno	129	35	229	—	42	2	2	1
Zabukovca, obratno	286	29	4	3	3	—	2	—
Začanje, rudnik, obratno	318	113	62	4	29	3	2	—
Začanje, redno	61	58	35	11	10	4	1	—
Zalec, redno	79	38	19	2	21	—	1	3
Železniki, redno	3	21	40	—	6	4	1	—
Žiri, redno	6	90	41	—	7	—	4	—
Žužemberk, redno	2	20	25	1	7	—	2	—
Po pošti	662	1045	663	35	133	23	25	135
Skupaj torej	19.501	13.745	10.441	1163	3739	583	893	530

stva, ki je zrastle iz potreb posameznika v interese najbližje skupnosti. Občinske uprave imajo nalogo reševati vsakdanje skupne zadeve občanarjev, kakor n. pr. skrbeti za šole, socialno skrbstvo, zdravstvo, higijeno, vodovode, ceste, gasilstvo, električne naprave i. dr. To so posli, za katere ni treba posebne politične izobrazbe in tradicije, pač pa smisla za skupnost, poštenega prizadevanja in nesebičnega dela. Te sposobnosti pa odlikujejo že večino delovnih žen, kajti njihov boj za obstanek jih ne vklepa več med štiri stene, temveč

jih peha v življenje, kjer se jim širi obzorje in dviga zavest skupnosti. V kolikor jim pa delo za družino in skrb zanjo vzgaja sebičnost in utesnjenost čustvo razredne solidarnosti, bi še prav v takem javnem delu vzgojile za skupnost. Zato se tega in drugega javnega dela ne bomo branile, temveč hočemo povsod sodelovati, a tudi soodločati.

**Sodružice, agitirajte
za Zvezo delavskih
žen in deklet!**

Nemški parlament naj zgori!

To parolo je izdalo vodstvo fašističnega pokreta v Nemčiji, ki je orodje kapitalizma. Zakaj je to storilo? Poglejmo vzrok, iz katerega izvira požig nemškega parlamenta.

Nemški kapitalizem je hudo ogrožen radi dolgega trajanja gospodarske krize in ker je nezmožen rešiti jo, se je poslužil Hitlerjevega pokreta kot zadnje rešilne bilke. Fašizem je torej obramba propadajočega kapitalističnega gospodarskega sistema in poslednji napor finančnega kapitala, da se obdrži na oblasti.

Leta 1920 so bili narodni socijalisti še neznatna stranka, ki pa je že takoj v začetku poiskala stike z denarnimi mogotci. Hitler, njih vodja, je prejemal od nemških in inozemskih veleindustrijev in bankirjev denarne podpore. Deterding, »kralj petroleja«, je skozi dve leti podpiral Hitlerjev časopis »Völkischer Beobachter« in je zato zahteval, da organizirajo veliko gonjo zoper Rusijo, ki je nevarna tekmovalka Deterdingovemu petrolejskemu koncernu.

Hitlerjev pokret je obljubljal Nemčiji povratek starih zlatih časov. Napovedal je boj proti kapitalu, proti korupciji, verižništvu, izkoriščevanju, proti oderuhom in boj proti obrestnemu suženjstvu, ki tlači kmeta. To so bile Hitlerjeve besede, ki jih je smatral za program. Kako ga bo izvedel, pa seveda ni povedal, ker se povedati in izvesti ne da, ker je nemogoče nastopiti proti kapitalizmu in izkoriščevalcem, če se od njih prejema podpora in sploh vso življenjsko možnost stranke. Kdor hoče ščititi kapitalista, ne more proletarca in kdor zastopa interese proletarca, ne sme prejemati podpor od kapitalistov. To sta dve nasprotujoči si dejstvi, ki sta nezdružljivi.

S pomočjo kapitala je prišel do kanclerskega mesta, ki ga danes zavzema. Finančni kapital mu je za ceno zmage stavil pogoje, da mora odpreti nemškemu kapitalu pot iz krize in ustvariti nemški industriji novih tržišč, da vodi uspešno zunanjo politiko, osvobodi Nemčijo versajskih spon (mirovna pogodba v Versaju je podredila Nemčijo drugim velesilam in jo naredila politično odvisno od njih) in jo oboroži in da uniči odpor delavskega razreda kot celote in njegove skrajne levece še posebej.

Niti ene teh treh obljub ne bo izvršil Hitler. Kakšni so rezultati? Po komaj polletnem vladanju je moral vse svoje prazne besede zavreči in iz priljubljenega kričavega ljudskega voditelja je postal prvovrstni policaj nemškega finančnega kapitala.

Nemško gospodarstvo je zadnjih šest mesecev nadalje propadalo. Inozemska naročila so padla. Znatni porast naročil imajo samo ona podjetja, ki so v zvezi z vojno industrijo. Brezposelnost se je povečala za pet odstotkov. Plače so nazadovale. Živiljenjske potrebščine so narasle za 5 odstotkov. Socialna zaščita bo polagoma uničena, delovni čas se daljša in žensko delo se vedno bolj izkorišča in žena vedno bolj podreja in ponižuje. Kmetom ne more pomagati, ker je popolnoma odvisen od položaja delavca. Ker ta slabo ali pa sploh nič ne zasluži, mora kmet prodajati po nizkih cenah in so zato kmetovi dohodki silno omejeni. Kmetje ne plačujejo davkov in obresti, kajti Hitler je obljubil, da jih bo rešil teh dveh bremen, saj so ga zato volili. Davčni štrajk se vedno bolj širi med kmeti in malomeščanskimi sloji. Kaj nudi lahko Hitler uradnikom, nameščencem in podobnim malomeščanskim poklicem? — Absolutno ničesar. Njihov položaj bi se zboljšal edino takrat, če bi se zboljšal splošni gospodarski položaj, če bi se torej našel izhod iz krize. Postritev krize pa se kaže na vsej črti.

Pogoj uspešnega vodstva zunanje politike se izraža v mrzličnem pripravljanju nove vojne. To je tudi edini izhod nemškega finančnega kapitala.

Z večjo vnemo pa se je ta strahopetec lotil tretjega pogoja, to je, uničenja odpora delavskega razreda. Spravil se je nad ljudi, ki niso zakrivali ničesar drugega kot to, da se bore za boljše in pravičnejše življenje nemškega delovnega ljudstva. Da bi imela ta gonja opravičilo tudi pred vsem kulturnim svetom, je treba postaviti vzrok. Predsedniku nemškega državnega zbora Göringu, ki ima divje veselje nad grozodejstvi in spada bolj v blaznico, kot pa na ministrsko predsedstvo, se je po iniciativi zakulisnega kapitala porodila dobra misel. Razbobnal je na podlagi »uradno izvedenih preiskav« vest, da so komunisti nameravali državni udar in za signal hoteli zažgati vsa državna poslopja. V dokaz temu je dal povelje, naj pogori nemški parlament. S temi dejanji se je odprla prosta pot najhujšemu terorju nad marksistično orijentiranimi in danes sodijo pred lipskim sodiščem pet osumljencev, ki naj bodo komunisti, in sicer 1 Holanec (Van der Lubbe), 3 Bolgari in komunistični poslanec Torgler. Danes stojijo ti ljudje kot žrtve organizirane provokacije kapitala, kakor sta stala nekoč pred ameriškim sodiščem Italijana-anarhista Sacco in Vanzetti. In ravno tako kot takrat, se danes pripravljajo nemška sodišča s prevdar-

kom na strašen justični umor. Zaprtem »požigalcem« so odvzete vse pravice zagovora, odklonjeni so vsi inozemski zagovorniki, ki so se sami prijavi v obrambo nedolžno obdolženih, ker se boje, da bi pri razpravi kdo stegnil roko in s prstom pokazal na prave zločince in krivce.

Požig nemškega parlamenta ni zadeva Nemčije same, ne bodo sojeni samo zaprti požigalci in teror nad zaprtimi in interniranimi v koncentracijskih taboriščih ne velja samo osebno prizadetim, vsa ta dejanja so delo internacionalne kapitalistične reakcije in kontrarevolucije, naperjene proti proletarijatu vsega sveta, prav posebno pa proti Rusiji, ker je kapitalizem zadovoljen, da so z Nemčijo postavljene barikade proti marksizmu. Požig nemškega parlamenta je treba smatrati kot največjo politično-zločinsko provokacijo novejših dobe.

V Švici je izšla »Rjava knjiga o požigu nemškega parlamenta in hitlerjevskemu nasilju«, kjer so našeta vsa nasilna dejanja Hitlerjevega režima s točnimi podatki in kjer je objavljenega mnogo gradiva o pravih požigalcih nemškega parlamenta. Tu je na 85 straneh nesporno dokazano, da pravi požigalci parlamenta sede v nemški državni vladi, v palači predsednika Göringa. Nadalje opisuje ta knjiga ostalo »delo« Tretjega carstva: umore, koncentracijska taborišča, težka mučenja, pot do oblasti, uničenje legalnih delavskih organizacij, vojni pohod proti kulturi, preganjanje židov i. dr.

Zanimiva knjiga in dragoceni dokumenti fašističnega barbarstva. — Spadala bi tudi v naše knjižnice, zlasti tam, kjer znajo nemški.

(Po Kn.)

Zlato naše hrane Jajnine

*Makaroni, spageti, testenine
za juho.*

Ali nam je strokovna organizacija potrebna?

Na letošnjem izrednem obnem zboru Zveze delavskih žen in deklet je bil sprejet predlog, da mora Zveza delavskih žen in deklet posvetiti prav posebno pažnjo temu, da se vse zaposlene žene in dekleta orga-

nizirajo v svojih strokovnih organizacijah.

Članska dolžnost vsakega člana oziroma članice kakega društva je, da z vso možnostjo izvršuje sklepe, ki so ji napravili od članstva v to poverjeni delegati in zaupniki.

Nihče pa ne more te dolžnosti uspešno storiti, ako ne pozna stvari, za katero gre.

V gori omenjenem sklepu je govor o strokovnih organizacijah.

Kaj nudijo delavstvu strokovne organizacije?

Strokovna organizacija predvsem ščiti svojemu članstvu njegove pravice, ki so mu po zakonu že zajamčene.

Strokovna organizacija zbira podatke, na podlagi katerih išče možnosti izboljšavati socialno-gospodarski položaj svojega članstva.

Strokovna organizacija nudi svojemu članstvu pomoč za slučaj brezposelnosti in bolezni, razume se, da more to storiti le v toliki meri, v kolikor si je to član oziroma članica s svojim članstvom zaslužil(a).

Strokovna organizacija pospešuje splošno in strokovno izobrazbo svojega članstva s predavanji, tečaji in strokovnim ter splošno kulturnim čitvom, katerega nudi svojem članstvu.

Strokovna organizacija goji družabnost med svojim članstvom ter mu tako nadomešča dom, iz katerega borba za kruh iztrga prav mnogo delavcev in delavk (razume se, da tudi služkinje).

Strokovna organizacija ob potrebi boja za pravice delavstva tudi kaže edino pravo pot, po kateri je treba kreniti, da se pride do zaželenega cilja, nudi in pokaže edino prava sredstva, ki pomagajo delavstvu do zmage.

Strokovna organizacija ni nikdar osamljena, marveč je vedno združena s sorodnimi organizacijami, ki ji v potrebi priskočijo na pomoč, bodisi z materialnimi dajatvami, bodisi z moralno oporo.

Strokovna organizacija more nuditi svojemu članstvu vse gori navedeno le, ako je neodvisna od delodajalcev in svobodno upravljana po svojemu članstvu oziroma od članstva prosto izvoljenih zaupnikov, odnosno zaupnic, t. j. odbora.

Strokovne organizacije so neodvisne in svobodne le one, katere se priznavajo k marksističnim načelom in sledijo marksističnim naukom.

Zato so svobodne marksistične organizacije potrebne in se jih delavstvo v svojo lastno korist mora okleniti.

Pripis: To velja za služkinje enako kakor za tovarniške in obrtne delavke ter vseh vrst uradnice. Š. B.

Nacionalizem v Nemčiji in drugje.

Ko dan na dan udarjajo na naša ušesa besede nacionalizem, fašizem in podobno, je važno, da so nam pojmi nacionalizem, fašizem jasni, da jih pravilno razumemo in vrednotimo.

Kratek pregled razvoja človeštva v njegovi politično-geografski zgodovini nam kaže različne faze te zgodovine. Predvsem so bili odločilni zanj gospodarski momenti. Posamezna država je dosegla veličino le, če je imela v posesti rodovitno zemljo, dobro urejeno gospodarstvo, dobre prometne zveze, zlasti morsko obal, zavarovane meje že po narodi. Iz vsega tega je mogla razviti tehnična sredstva, mogla ustrahovati druge države. Pojem nacionalizem je dolgo dobo v človeški zgodovini še neznan, je takorekoč moderna iznajdba.

Med posameznimi politično in gospodarsko jakim silam so obstojala in obstajajo trenja. Težnja po povečanju gospodarske sile in moči zanaša te sile v konflikte. Tu narodnost ne igra prav nobene vloge. Danes, kot vedno, vidimo politično konstelacijo (položaj) sveta v borbi nekoliko imperialističnih sil med seboj (da omenimo glavne sile: Japonsko, Britski imperij, Ameriko, Francijo). Vsaka od njih ima svoje interesne sfere (politične in gospodarske zahteve). Če rečemo Amerika, Francija, s tem ne mislimo narod kot tak, temveč blok (skupino) tistih držav, ki jim n. pr. Francija ali dejansko vlada, ali pa daje smerice in ki so orodje v njenih rokah. Torej tudi danes ni vodilna ideja nacionalna ideja, temveč težnja po pridobivanju politično-gospodarske moči, ki vodi svetovno politiko.

A vendar je nacionalna ideja ista, ki jo imajo vse vlade, vse politične akcije na jeziku. Danes se je ta ideja stopnjevala tako, da nam je pod imenom in obliko fašizma prinesla na svet celo nova gledanja, nov svetovni nazor, nove forme (oblike) vladanja, nove načine postopanja s človekom.

Kako je prišlo do fašističnega sistema, ki so ga države deloma v celoti sprejele (Nemčija, Italija), deloma ga javno še ne priznavajo, dasi so sprejele že njegovo metodo (način)?

Kapitalistično svetovno gospodarstvo je zagazilo v krizo, iz katere ne ve izhoda. Prav vsi narodi trpe. Konkurence med velikimi gospodarsko-političnimi bloki, trenja od najvišjih do najmanjših kapitalističnih podjetij ter sistematično delovanje v tem smislu je privedlo delovne mase do novih misli, do novih poizkusov, izogniti se strahoviti brezposelnosti in bedi, ki z vsakim dnem bolj pritiska. Tendence kapitalističnega sistema samega in pa nujna želja ljudstva, rešiti se, sta ustvarili novo miselnost. Pri Nemcih so ji dali ime nacionalizem, katerih ime že samo kaže, da obstoja iz dveh komponent (sestavni delov): iz strogo nacionalno fašistične in na drugi strani socialistične. In prav v tej drugi komponenti je iskati uspeh novega pokreta pri delovnih masah. Obupane, izmозgane od bede, razočarane nad obljubami nezadostno energičnih voditeljev so se mase delavskega proletariata prav tako kot mase inteligenčnega proletariata obrnile k temu pokretu in si od njega obetajo rešitve. Voditelji so spretno izrabili socialistične formule in govore masi o ukinitvi brezposelnosti, razdelitvi veleposestev, povišanju mezd itd. Na drugi strani so tisto grozno mržnjo, ki je po dolgih dobach izžemanja narasla v ubogih delavskih parah proti kapitalizmu, obrnili v drugo smer. Rekli so: Žid je kapitalist, udarite Žida in kapitalizem bo porušen. Le na ta način si moremo razlagati brez-

primerno kruto postopanje in preganjanje Židov v Nemčiji.

Vse druge obljube so padle v vodo. Ko je bilo treba potisniti velekapital v prid delavcu, so se nacionalno socialistični voditelji prestrašili in niso storili ničesar. Brezposelnost omejujejo s povečano industrijo orožja. Zakaj bo vse to orožje? Po zdravi pameti za to, da se bodo šli ljudje z njim morit.

Fašistični sistem je uvedel v notranjost držav strogo diktaturo. Vse, kar je proti njemu, je v ječah, v koncentracijskih taboriščih, izgnano, postreljeno in uničeno. Najhuje se obrača proti pripadnikom marksističnega mišljenja. Marksistični brezposelni n. pr. so črtani v Nemčiji iz seznama brezposelnih in torej niso več upravičeni dobi-vati podpore. Sistem sam je skrajno reakcionaren (nazadnjaški). Vse naj ostane pri starem, žena naj ostane doma in naj vzgaja otroke v hrabre vojake!

Voditelji vladaajo v imenu naroda v dobrobit nacije (narod, država), ki je edinstvena na svetu. Iz takšnega precejevanja samega sebe (seveda različni narodi vsak zase precejujejo sebe) nastajajo nujno ekspanzivne (po osvajanju) težnje in imperialistična nagnjenja — in iz njih konflikti (spori). Kriza kljub temu traja in gospodarsko odpuščanje išče vsak na škodo drugega.

Jasno je, da mora iz tega tako pogrešnega sistema, ki je danes v rabi po vsem svetu, nastati nova vojna. Kapitalisti sami ne bodo niti znali niti hoteli najti pomoči, preslepljeno ljudstvo pa jih v njih izkoriščanih samo podpira. Ali pa se bo delovno ljudstvo izpametovalo in bo na svoj način poiskalo pravice in kruha zase.

Gotovo je, da je vsakemu izmed nas njegov dom, njegov jezik, njega rojak drag. Narodnostna vez je jaka, nacionalna zavest prijetna. Toda doba industrializacije in tako neločljivo med seboj povezanega gospodarstva ne dovoljuje ostre razdelitve, hoče skupnega dela. In slovenski delavec je brat in sotrpin delavcev vsega sveta, slovenska proletarska žena v obupu išče kruha svojem otroku, kot ga iščejo proletarske žene vsega sveta.

Ta zavest skupnosti in moči proletariata po vsem svetu je, da daje delavstvu vseh dežel in vseh narodov trdnost, pravilnost mišljenja, družitev v organizacijah, vztrajanja in upanja v pravico, ki mora priti tudi zanj.

Ukrajina.

Imperialistične države so začle v veličanske gospodarske težkoče; rešujejo se s tem, da uvajajo fašizem, ki vzame ljudstvu sleherno možnost besede, zborovanja in javne kritike, in stremi samo k enemu cilju: vojni. Fašizem povsodi mrzlično pospešuje oboroževanje — ob vprašanju oboroževanja se je razbila razorožitvena konferenca —, pripravlja se na vojno, ki naj bi imperialističnim državam pomagala prikriti obupno gospodarsko stanje in obenem vkleniti ljudi v prokletstvo ponovnega svetovnega klanja. Najbolj agilni in najbolj podjetni so zadnje čase Nemci in prav nič čudno ni, da so prvi vrgli v svet poziv na vojno tedaj, ko je Hugenberg v Londonu zagnal huronski krik o Ukrajini, ki spada k zvezi sovjetskih republik. Ukrajina je bogata žitnica in gospodum v Berlinu se sline cede po njej. Če bi bila Ukrajina v njihovi oblasti, bi si pomagali naprej, bi zavrli sedanje gospodarsko propadanje. Zato so skovali imenito diplomatsko raco, poslali so jo na ogled po vsem svetu. Zvezali so se s sveto katoliško cerkvijo, da jim pomaga metati bojna gesla in da njihovo diplomatsko laž podpre s svojim

cerkvenim in »božjim« dostojanstvom. Izpeljali so to stvar zelo pretkano, tako da jim lahko vni človek, ki ne ve, kaj so diplomatske spletke, kaj lahko nasede.

Hitler je najprej po vsej državi uvedel nabiralno akcijo za »stradajočo Ukrajino.« (Bolje bi bilo, če bi poštel, koliko nemških ljudi danes strada!) S tem je umetno odvrnil pozornost svojih podanikov na predmet, ki jih je bolj ali manj vse zelo zanimal in je na ta način izvedel sijajno agitacijo proti delavski državi. Delavstvu, ki je mislilo na socializacijo in druge stvari, ki so s tem v zvezi, bi bil tako izbil vsako vero v možnost boljše organizacijske družbe, navdal bi jih z malodušjem, omamil bi jih, da bi pozabili, da jih pravzaprav pripravlja na vojno. Zvezal se je s cerkvijo, vse katoliško časopisje po svetu je ponavljalo pravljico o ogromni lakoti v Ukrajini, tudi vse imperialistično časopisje je te laži ponavljalo. Tako so si mislili, bodo dobro pripravili svoja tla za svojo zločinsko žetev. Kdor pa je kdaj hodil po Ukrajini, in med nami je mnogo takih, ki so že hodili mimo teh velikanskih polj, jim pa ni in jim ne bo verjel, ne bo se pustil ujeti na njihove limanice. Vsak človek ve: kjer je zemlja rodovitna, rodi prav gotovo toliko, da nasiti ljudi; še pri nas je tako, kako bi ne bilo tako v največji žitnici Evrope. Zavedno delavstvo vsega sveta prav dobro ve, koliko je bila ura, ta način boja proti njemu samemu, ki ga je spletarsko začel nemški fašizem, pa mu je pokazal, kam gre stremljenje imperialistične in kapitalistične politike, pokazal pa je tudi, kje in kdo so nasprotniki delavstva.

Kongres slovanskih žen v Beogradu.

Od 15. do 17. oktobra 1933 se je vršil v Beogradu kongres »Edinstva slovanskih žen«, ki so se ga udeležile meščanske gospe iz Čehoslovaške, Poljske in Bolgarije. Najprej se je vršila živahna debata, kateri naj bo občevelni jezik na kongresu. Bolgarke so predlagale, naj bi bil ruski, temu so se pa uprle Poljakinje in predlagale — francoski. Tako se je vlekla ta diskusija ves prvi dan in še drugi, ne da bi se bile zedinile. Nazadnje je govorila vsaka v svojem jeziku in prevajali so govore še v ostale slovanske jezike. Kongres je sklenil: posamezne slovanske države naj pošiljajo druga v drugo učitelje in profesorje v svrhu boljšega spoznavanja razmer; glavni slovanski listi in časopisi naj se udomačijo po vseh kavarnah, klubih, čitalnicah, srednjih šolah in univerzah; gledališča naj goje slovanski program; prevaja naj se največ iz slovanskih jezikov; vršijo naj se predavanja o slovanskih državah; zamenjavajo naj se slovanski filmi itd. in na vsej črti panslavizem, ki ni daleč od oboževanja ene rase, ki se imenuje v Nemčiji rasizem ali fašizem. Proletarske žene bi si v današnji strašni gospodarski in socialni revščini znale povedati še kaj drugega in njihove resolucije bi temeljile predvsem na spoznanju, da ni narodnost edina in najvažnejša vez, temveč da ljudstva veže preko tega boj za vsakdanji kruh, ki ga odrekaajo proletariatu lastni slovanski bratje, ki pripadajo kapitalističnemu razredu. Kongresistke je sprejela naša kraljica na dvoru, beograjska občina jim je priredila kosilo, zvečer pa je bila njim v čast slavnostna predstava v operi. Nato so odpotovale po Jadranskem morju in v vsa večja mesta naše države. Obiskale so tudi Ljubljano, kjer so jih naše dame in razni za-

*) Izdal je brošure, knjige, celo pisma »stradajočih«.

stopniki svečano sprejeli s cveticami, ban-
ketom in čajanko.

Ta kongres je bil na vsak način po-
memben dogodek, ki nam je odkril misel-
nost, in iz nje iz-
hajajoče stremjenje meščanskih dam. Njihov
poset v Ljubljani je pokazal obenem str-
njeno vrsto naših »narodnih« dam (tekmu-
jočih pri reprezentancah in sijaju), prav ti-
stih dam, ki so klaverno odpovedale pri
naš letošnji akciji za regulacijo porodov.

Po svetu.

Dne 25. septembra je začelo ponovno
zasedanje Društva narodov v Ženevi in po-
novno razpravljanje o razorožitvi. Francija
je prišla s predlogi stroge kontrole nad
oboroževanjem vseh držav in zlasti Nemčije.
Proti nemškemu fašističnemu pripravljanju
vojne so se to pot sporazumele velesile
Anglija, Francija in celo Italija. Hitler je
odgovoril s tem, da je odpoklical svoje de-
legate iz Ženeve ter javil izstop Nemčije iz
Društva narodov. S tem je vsaka kontrola
nad oboroževanjem Nemčije nemogoča.
Izstop Nemčije je napravil po vsem svetu
mučen vtis. Nemčija je druga sila, ki se radi
fašistične politike odreka odkrito mirovni
politiki; začela je Japonska. Pakt štirih ve-
lesil, na katerega so nekateri stavili tolike
nade, je po komaj parmesečnem življenju
umrl žalostne smrti. Ostal je krpa papirja.
Društvo narodov samo pa brezmočna in-
stitucija. Sicer se razorožitvena konferenca
nadaljuje, toda zelo dvomljivo je, da bi se
vpričo obstoječe napetosti med vladami in
interesi težke industrije »uspešno zaklju-
čila.

Vsekakor beleži francoska diplomacija
v zadnjem času velike uspehe. Dosegla je
na eni strani skupen nastop velesil proti
Nemčiji, na drugi akcijo za konsolidacijo
za zavarovanje Balkana. Jugoslovanski kralj
Aleksander se je v spremstvu zunanjega
ministra Jevtića sestal s tujimi vladarji in
politiki v njih državah, tako z bolgarskim
kraljem, z romunskim kraljem v Sinaji,
s predsednikom-diktatorjem turške republi-
ke v Carigradu ter predstavnikom grške
vlade na otoku Krfu. Pogajanja med držav-
niki so se vršila med velikimi svečanostmi.
Sklenili so politično in gospodarsko sode-
lovanje med balkanskimi državami. Zaen-
krat je na vidiku le nenapadalni pakt med
Jugoslavijo in Turčijo. Na ta način naj se
tudi na vzhodu ustvari protiutež nemški
šoli.

Nemški fašisti razvijajo izredno delav-
nost tudi izven svojih mej, tako na Holand-
skem, Belgiji, Švici, Češki. V Češki sami je
zavladala »močna roka«, ki je z energičnimi
ukrepi zajezila napredovanje nemškega fa-
šizma. Nemška manjšina se je trudila, da bi
ustvarila enotno fronto, ki so jo sklenili
nemški nacionalni in narodni socialisti. —
Nemški agrarci in socialisti so ostali na stra-
ni vlade. Mnogo čeških fašistov je bilo zato
iz Češke izgnanih, nekaj zaprtih, državni
uradniki so bili odpušteni, nemški fašistični
listi deloma prepovedani. Še hujši poraz so
doživeli narodni socialisti v Avstriji. Doll-
fuss se drži slej ko prej. Nek narodni so-
cialist je streljal nanj, a je slabo zadel.
Z novo vlado je kancelar poskusil zbrati še
več sile v svojih rokah (sam je prevzel
vodstvo več ministrstev). Nezadovoljstvo je
kljub momentanim uspehom vlade veliko;
tudi socialisti so se na svojem kongresu na

Dunaju energično izrekli proti režimu. Doll-
fuss se je odločil za najostrejšo ukrepe na-
pram marksizmom. Avstrijski monarhisti zo-
pet uveljavljajo svoje zahteve; bivša cesa-
rica Zita se je v Rimu sestala z zastopniki
bivše Avstro-Ogrske. Hotelo bi se jim zo-
pet prestola, vendar se zdi, da čas za tak-
šne zastarele poizkuse ni več ugoden.

Tudi iz Nemčije se slišijo podobne kom-
binacije v zvezi s predstoječimi volitvami,
ki se bodo vršile dne 12. novembra. Volitve
bodo seveda »svobodne«, to se pravi, dovo-
ljena bo samo ena — narodno socialistična
stranka. Zнала bo z znanimi metodami do-
seči absolutno večino ter nasprotnike one-
mogočiti. Kdor je proti vladni stranki, se ga
proglasi za državni nevarnega, se ga zapre,
konfinira, odpusti iz službe, upokoji itd.

Gospodarsko se Nemčija pod hitlerje-
vim režimom ni opomogla, izvoz pada. Ru-
sija je odpovedala mnogo naročil, ameriške
delavske zveze so na svojem kongresu skle-
nile bojkot nemškega blaga, ker je Nemčija
vse delavske sindikate, razen fašističnih,
zatrla. Prišlo je do konflikta z Rusijo, ker
so Nemci izgnali nekaj sovjetskih novinarjev
od lipskega procesa. Rusi so odgovorili na
isti način, nakar so se Nemci pokazali
spravljivi in so razpustili organizacije ru-
skih emigrantov. V Leipzigu se je začel
proces proti dozdevnim požigalcem nem-
škega parlamenta. Obtoženi so bili Holan-
dec Van de Lubbe, nemški komunist Tor-
gler in trije bolgarski komunisti. Van de
Lubbe kaže vtis duševno manjvrednega člo-
veka in s svojimi nesmiselnimi odgovori po-
trjuje sum, da je bil najet od narodnih so-
cialistov samih. Njegovi soobtoženci — ko-
munisti — odločno zanikajo krivdo. V Lon-
donu so se istočasno sliši pravniki tujih
narodnosti, ki so preiskali stvar in izjavili,
da so obtoženi komunisti nedolžni. Proces
se je zdaj prenesel v Berlin in se še nade-
luje. Navdušenje za Hitlerja pada, gospo-
darsko izžemanje ljudstva narašča, dajatve
za parade se množe, vsi uslužbenci morajo
oddajati gotove odstotke od svoje plače za
fašistične namene, seveda »prostovoljno«.

Napetost na Daljnem vzhodu je stalna.
Spor med Rusijo in Japonsko radi man-
džurske železnice še ni poravnal. Japonsko
gospodarstvo propada, državni proračun
daleko presega plačilne možnosti ljudstva,
vojna politika ugonablja državo.

V Jugoslaviji so se v zadnjem času
vršile občasne volitve ločeno po banovi-
nah. Dravska banovina je volila dne 15. ok-
tobra. Lista edine državno priznane stranke
JNS je dobila po vseh banovinah večino.
Povprečna volilna udeležba je bila 60 odst.
V Dravski banovini je zmagala nacionalna
lista v treh četrtinah občin. Drugod so
zmagale kompromisne ali socialistične liste.
Volitve so bile svobodne in obenem javne.

Iz naših podružnic. Jesenice.

Predsedstvu upravnega sveta KID. v roke
g. Westnu v Celju.

Ravnateljstvu KID., na Jesenicah.

G. Mohoriču Ivanu, narodnemu poslancu,
Ljubljana.

Podpisana Zveza delavskih žen in de-
klet na Jesenicah se obrača na naslovnike
tega pisma z naslednjimi vprašanji in ugo-
tovitvami:

Ali je upravnemu svetu KID. in njega
predsedniku g. Westnu znano, da so se pri
ponovnem sprejemu delavcev sprejeli v de-
lo pri KID. ljudje, kateri še niso bili po-
prej nikdar zaposleni v obratih KID.? Pu-
stili so se pa na cesti ljudje, ki so že delali
v obratih KID., katerih oče je delavec v
tem podjetju ali upokojenec, sami so pa
brez posla.

Zapostavljajo se pri zaposlitvi nadalje
oni, ki so vršili svojo državljansko dolžnost
in so zdaj odslужili svoj kaderski rok, na-
sprotno pa so se zaposlili tuji državljani, ki
so prestopili šele pred kratkim našo držav-
no mejo.

Vprašamo naslovnike: Iz kakšnih raz-
logov se zapostavljajo pri zaposlitvi delav-
stva oni, ki so v evidenci Bratovske sklad-
nice? Zakaj se zapostavljajo sinovi delavcev
KID., sinovi vdov in upokojenec?

Iz kakšnih razlogov je ravnateljstvu
ljubša priselitev novih delavcev od drugih,
ko je še tu na licu mesta cel kader doma-
činov, v prvi vrsti upravičenih do dela v
podjetju, brez posla?

Prosimo naslovnike, da nam odgovore
na ta naša vprašanja v teku osmih dni, da
bomo mogle prizadetim razjasniti položaj,
ker bomo drugače prisiljene odkloniti vso
odgovornost za razburjenja prizadetih.

Žene, matere in sestre zaposlenih in
brezposelnih delavcev jeseniškega revirja
čutimo vse preveč položaj brezposelnih, iz-
ražamo svoje ogorčenje nad zapostavljanjem
domačinov pri sprejemanju v delo, spreje-
mamo zaposlovanje tujih ljudi kot prezir nas
vseh!

Upamo, da nam bo izročen odgovor v
danem osemnedevnem roku, ker bomo sicer
prisiljene povedati javno, da me kot orga-
nizacija odklanjamo vso odgovornost, ki bi
nastala zaradi nadaljnjega dosedanjega po-
stopanja kakor tudi neupoštevanja naših
zahtev po pravičnem, nepristranskem spre-
jemu v delo. Zahtevamo tudi, da se pri spre-
jemanju v delo zasliši edino delavske stro-
kovne organizacije.

Pričakujemo odgovora in ostajamo
z odličnim spoštovanjem

Zugvitzeva, s. r., Kristanova, s. r.
predsednica. tajnica.

Kranjska industrijska družba.

Jesenice-Fužine, 18. oktobra 1933.

Zveza delavskih žen in deklet,
podružnica

JESENICE.

Na Vaš dopis z dne 11. t. m. Vam v spo-
razumu s predsedništvom upravnega sveta
odgovorjamo sledeče:

Naše stremjenje je vedno bilo to in je,
da upravičenim željam po možnosti ugodimo,
toda v sedanjih težavnih okoliščinah in
v času dolgotrajne krize vsem ljudem ustre-
či, to je popolnoma nemogoča stvar.

Toda ne glede na to, da so Vaša izva-
janja povsem enostranska in da tudi ne od-
govarjamo dejstvu, Vam predvsem ne mo-
remo priznati pravice, da se na tako nedo-
pusten način in s takimi besedami vtikate
v naše poslovanje, temveč Vas moramo pro-
siti, da v bodoče take ali slične dopise na
naš naslov opustite.

Za razpravljanje o podrobnostih Va-
šega dopisa nimamo povoda.

Z odličnim spoštovanjem
Kranjska industrijska družba

C. Not I. r. pp. Dr. M. Obersnell, r.